
České děti nemají školu rády, více v ní trpí chlapci

České děti nemají školu rády, více v ní trpí chlapci

Ve srovnání s evropskými zeměmi panuje v Česku velmi nízká obliba školy a učení. Dáno je to především mnohem negativnějšími postoji chlapců, které se nejvýrazněji projevují v 8. třídách základních škol. Zjistili to odborníci [CERGE-EI](#) na základě analýzy šetření TIMSS a PISA.

Mgr. Miroslava Federičová a doc. Ing. Daniel Münich, Ph.D., se ve své studii podrobně zabývali oblibou školy a učení se matematice u žáků 4., 8., 9. a 10. tříd, tak jak své subjektivní vnímání vyjadřují v aktuálních mezinárodních průzkumech. Zároveň identifikovali faktory na úrovni žáků, učitelů a celých škol, které jsou s žákovskými postoji asociované. Svou pozornost odborníci zaměřili na dosud nezmapovanou situaci v České republice.

Částečný vhléd do problematiky obliby školy a učení jim nabídlo mezinárodní šetření PISA 2012, které bylo zaměřeno na patnáctileté žáky ve všech zemích OECD a řadě dalších. Šetření ukázalo, že v zemích OECD se téměř 80 % žáků ve škole cítí šťastně (OECD, 2013). Z celkem 64 zúčastněných zemí nejvyšší podíl těchto žáků vykazují Indonésie, Albánie a Peru (96 %, 94 % a 94 %). Naopak nejnižší podíl takových žáků vykazují Jižní Korea, Česko a Slovensko (60 %, 63 % a 64 %). Podobně nízké procento českých žáků odpovídalo kladně na otázky ohledně obliby školy také v průzkumu Světové zdravotnické organizace v letech 2005/2006.

Srovnání obliby školy a učení se v Česku s vybranými evropskými zeměmi jsou založena na individuálních žákovských datech z několika kol mezinárodního šetření TIMSS. Kromě údajů o matematické a přírodovědné funkční gramotnosti šetření zároveň poskytuje informace o rodinném a školním prostředí žáků a zachycuje názory dětí na školu a učení se.

Česko zaujímá dolní příčky

Průzkum ukázal, že průměrná obliba školy mezi českými žáky 4. tříd je výrazně podprůměrná, a je dokonce nejnižší ze všech uvedených zemí. Obliba v 8. třídách v Česku pak ještě dále klesá, horší situace už je jen ve Slovinsku a na Slovensku.

O něco lepší situace je na první stupni v oblíbenosti matematiky. Zde je situace v České republice srovnatelná s průměrem ve sledovaných zemích. Ovšem na druhém stupni škol obliba matematiky mezi českými žáky prudce klesá, takže v 8. třídách je již jedna z nejnižších.

Obliba školy je všeobecně vyšší u dívek, a to jak na prvním, tak na druhém stupni. „Na druhé straně je patrně vyšší zastoupení chlapců, a to výrazně, ve skupině vykazující nejnižší oblibu školy. V rámci všech zemí je v této skupině podíl chlapců 70 %. Česko se od průměru ostatních zemí odlišuje v tom, že chlapci jsou nadprůměrně koncentrováni ve skupině, která má školu velmi nerada, a dívky naopak ve skupině, která má školu velmi ráda,“ konstatují autoři studie. Svou roli při oblíbenosti školy hraje i nejvyšší dosažené vzdělání obou rodičů. Zatímco ve 4. třídách ještě hraje vzdělání rodičů roli velmi malou, v 8. třídách neoblíbenost školy roste s klesajícím vzděláním rodičů. Nezanedbatelné nejsou ani školní úspěchy žáků, metody výuky či obliba učitelů.

„Česko zaujímá velmi výjimečnou pozici tím, že ve školách je výrazně více nespokojených žáků než v jiných zemích. Je to dáno především tím, že standardní fenomény se v Česku projevují abnormálně silně. Dochází zde k obrovskému propadu obliby školy a učení mezi 4. a 8. třídou. Na celkové neoblíbenosti školy a učení se v českých 8. třídách více než v jiných zemích podílí chlapci. Neoblíbenost školy je také mnohem více rozšířena mezi žáky s horšími a nejhoršími výsledky. Ověřili jsme, že tento propad v oblíbenosti školy a učení se mezi 4. a 8. ročníkem nesouvisí se selekcí na víceletá gymnázia. Ačkoliv je neoblíbenost školy na víceletých gymnáziích významně nižší než na základních školách, i tak je vysoce nad průměrem sledovaných zemí,“ tvrdí odborníci z CERGE-EI.

Kompletní studii naleznete [zde](#).

[Doc. Ing. Daniel Münich, Ph.D.](#), se zabývá výzkumem především v oblasti ekonomie trhu práce a ekonomie vzdělávání. Je členem Národní ekonomické rady vlády (NERV), působil jako nezávislý poradce několika ministerstev i mezinárodních institucí. V současnosti vyučuje v doktorském programu na CERGE-EI.

Mgr. Miroslava Federičová absolvovala magisterské studium na Univerzitě Komenského v Bratislavě. V současnosti je v doktorandském programu na akademickém pracovišti CERGE-EI v Praze. Zabývá se výzkumem v oblasti ekonomie vzdělávání.